

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Λονδίνο, 28 Νοεμβρίου 1997

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης παρεχώρησε σήμερα στις 12.30 μ.μ. ώρα Λονδίνου (14.30 ώρα Ελλάδος) συνέντευξη στην αγγλική διάρκειας 45 λεπτών προς τους Βρετανούς και Έλληνες δημοσιογράφους.

Ο Πρωθυπουργός στην εισαγωγική ομιλία του είπε τα εξής:
(ανεπίσημη μετάφραση από την αγγλική γλώσσα)

«Κυρίες και κύριοι, καλησπέρα σας.
Σας ευχαριστώ που ήρθατε.

- Όπως γνωρίζετε, συναντήθηκα χθες με τον Πρωθυπουργό Τόνι Μπλερ και είχα μαζί του μια πολύ φιλική συνομιλία.
- Συζητήσαμε όλα τα θέματα, σχεδόν όλα τα θέματα που ενδιαφέρουν και τις δύο χώρες.
- Συζητήσαμε θέματα που αφορούν την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα τα θέματα που αφορούν την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), καθώς και τα θέματα που αφορούν τη διαδικασία της διεύρυνσης στην Ε.Ε.
- Συζητήσαμε ακόμη το θέμα της Κύπρου και την ενταξιακή της διαδικασία στην Ένωση.
- Συζητήσαμε, επίσης, τη δυνατότητα πρωτοβουλίας που να αφορά τις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης και την αναγκαιότητα να έχουμε στενότερη συνεργασία με αυτές.
- Συζητήσαμε ακόμη διμερή θέματα, καθώς και το μέλλον της Ε.Ε., δηλαδή την «Ατζέντα 2.000»

Από τότε που ανέλαβα Πρωθυπουργός, επισκέπτομαι τις χώρες της Ε.Ε. που αναλαμβάνουν την Προεδρία της Ένωσης το αμέσως επόμενο εξάμηνο. Αυτός είναι και ο λόγος της επίσκεψής μου στη Μ. Βρετανία. Σκοπός, επομένως, της επίσκεψής μου είναι να συζητήσω με τον Βρετανό Πρωθυπουργό τα σχέδια της προεδρίας και να διατυπώσω, να εκθέσω τις απόψεις μου. Αυτή είναι για μας μια πολύ σημαντική επαφή, γιατί πιστεύουμε ότι η Προεδρία μπορεί να αποβεί επιτυχής στην επίλυση προβλημάτων, εάν γνωρίζει ποια είναι τα προβλήματα της κάθε χώρας. Παράλληλα, είναι και μια συνηθισμένη επαφή και μέσα στο πλαίσιο της Ε.Ε. πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμο να έχουμε επαφές με όλες τις χώρες-μέλη, προκειμένου να έχουμε μια καλύτερη συνεργασία. Τέτοιες επαφές είναι χρήσιμες για καλύτερη κατανόηση και για καλύτερο συντονισμό των πολιτικών μας.

Η επίσκεψή μου στη Μ. Βρετανία συνεχίζεται και σήμερα. Συναντήθηκα σήμερα το πρωί με αντιπροσωπεία της διακομματικής κοινοβουλευτικής επιτροπής ελληνοβρετανικής φιλίας. Το απόγευμα πρόκειται να συναντηθώ με τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, τον ηγέτη του Συντηρητικού Κόμματος Γουίλιαμ Χαίηγκ. Αργότερα θα συναντηθώ με εκπροσώπους της ελληνικής Επιτροπής Ναυτιλιακής Συνεργασίας.

Επιτρέψτε μου να προσθέσω ένα ακόμη σημείο: Το Δεκέμβριο του 1996 οι Υπουργοί Εξωτερικών Ελλάδας και Μ. Βρετανίας αποφάσισαν να καταρτίσουν από κοινού πρόγραμμα πολιτιστικών εκδηλώσεων, το οποίο θα λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της Βρετανικής Προεδρίας το α' εξάμηνο του 1998 με το γενικό τίτλο «Η Ελλάδα στη Μ. Βρετανία». Αυτό το πρόγραμμα περιλαμβάνει συνέδρια, διαλέξεις, συναυλίες, χορευτικές παραστάσεις, εκθέσεις, προβολές κινηματογραφικών ταινιών. Αυτό το πρόγραμμα θα παρουσιαστεί σε πολλές βρετανικές πόλεις και στοχεύει να παρουσιάσει στο βρετανικό κοινό την Ελλάδα, Έτσι, η βρετανική κοινή γνώμη θα ενημερωθεί για τις σύγχρονες ελληνικές πολιτιστικές δημιουργίες και για την ελληνική αντίληψη περί Μ. Βρετανίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το βρετανικό κοινό θα αποκτήσει μια άποψη για τη σύγχρονη Ελλάδα. Το πολιτιστικό πρόγραμμα «Η Ελλάδα στη Μ. Βρετανία» θα εγκαινιαστεί, επίσης, στις 21 Ιανουαρίου του 1998 στη Βουλή των Κοινοτήτων.

Αυτά από πλευράς μου. Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις».

DAVID BUCHAN (Financial Times): *Κύριε Πρωθυπουργέ, θα ήθελα να σας υποβάλω δύο ερωτήσεις:*

-Η πρώτη αφορά την ΟΝΕ. Είναι σαφές ότι η Ελλάδα και η Μεγάλη Βρετανία δεν θα συμπεριλαμβάνονται στην α' ομάδα των χωρών που θα ενταχθούν στην ΟΝΕ. Επίσης και οι δύο χώρες έχουν αποφασίσει να μη μετάσχουν στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών. Συζητήσατε με τον Βρετανό Πρωθυπουργό το ενδεχόμενο συντονισμού ενεργειών σας, προκειμένου να αντισταθείτε σε πιθανές πιέσεις που θα σας ασκηθούν από άλλες χώρες-μέλη για να μετάσχετε στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών;

-Η δεύτερη ερώτησή μου αφορά τη νέα επιχειρησιακή δομή του ΝΑΤΟ: Θεωρώ ότι αυτό αυξάνει τα προβλήματα μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Το θέμα της νέας επιχειρησιακής δομής του ΝΑΤΟ θα συζητηθεί στο τέλος της επόμενης εβδομάδας στις Βρυξέλλες. Θα μπορούσατε επ' αυτών να μας δώσετε κάποιες διευκρινίσεις;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ως προς την πρώτη ερώτησή σας που αφορά το Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών: Συζητήσαμε αυτό το θέμα με τον κ. Μπλερ. Είμαστε και οι δύο της άποψης ότι μια χώρα που επιθυμεί να ενταχθεί στην ΟΝΕ, δεν είναι υποχρεωμένη να μετάσχει στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών. Επ' αυτού υπάρχουν διαφορετικές απόψεις από μέρους άλλων κρατών-μελών της Ε.Ε. Αναμένουμε το θέμα αυτό να έρθει προς συζήτηση κατά τη διάρκεια της Βρετανικής Προεδρίας. Κατά τη διάρκεια της Βρετανικής Προεδρίας η Ελλάδα και η Μεγάλη Βρετανία θα υποστηρίξουν την κοινή άποψή τους ότι η συμμετοχή στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών δεν είναι υποχρεωτική.

Ως προς τη δεύτερη ερώτησή σας, δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας σχετικά με τη νέα επιχειρησιακή δομή του ΝΑΤΟ. Υπήρχε διαφορά στο παρελθόν, αλλά η νέα επιχειρησιακή δομή του ΝΑΤΟ που προτείνεται από τη Συμμαχία, γίνεται αποδεκτή από την Ελλάδα, αλλά δεν γίνεται αποδεκτή από την Τουρκία. Έτσι, για να θέσουμε το πρόβλημα στη σωστή του βάση, πρόκειται για διαφορά μεταξύ του ΝΑΤΟ, των κρατών-μελών του ΝΑΤΟ και της Τουρκίας. Όπως, αναφέρατε το θέμα θα συζητηθεί στις αρχές Δεκεμβρίου. Ελπίζουμε πως θα υπάρξει συμφωνία. Η θέση μας είναι, ως προς τη νέα επιχειρησιακή δομή του ΝΑΤΟ, ότι είναι αναγκαία. Δεν μπορείς, πλέον, σήμερα, να εφαρμόζεις, να υλοποιείς την επιχειρησιακή δομή της Συμμαχίας, η οποία είχε αποφασιστεί στη διάρκεια του ψυχρού πολέμου.

Η νέα επιχειρησιακή δομή του NATO θα πρέπει να προσαρμόζεται στις καινούργιες συνθήκες. Το NATO θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να δρα με ταχύτητα. Και να δρα, προκειμένου να εξασφαλίζει την ειρήνη, όταν χρειάζεται, καθώς και να παρέχει ανθρωπιστική βοήθεια.

Είμαστε της άποψης ότι κάθε χώρα-μέλος, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα, όταν κάποια στρατιωτική άσκηση ή δράση αποφασίζεται και η διοίκηση της συγκεκριμένης άσκησης ή δράσης συζητείται, τα κράτη-μέλη να εκθέτουν τις απόψεις τους στη Στρατιωτική Επιτροπή του NATO, η οποία και θα αποφασίζει επί των διαφορών τους, σύμφωνα με τις αρχές που εφαρμόζονται στις αποφάσεις της Στρατιωτικής Επιτροπής.

BARNABY MASON (BBC World Service): Κύριε Πρωθυπουργέ, εάν το τακτικό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου (12-13 Δεκεμβρίου) αποφασίσει, όπως εισηγείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να αρχίσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις με μια μικρή ομάδα χωρών, ποια είναι η άποψη της Ελλάδας για μια νέα Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, στην οποία θα λάβουν μέρος οι «15» και όλες οι χώρες που έχουν υποβάλει αίτηση ένταξης, συμπεριλαμβανομένης και της Τουρκίας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δηλώσαμε στο έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου (20-21 Νοεμβρίου) καθώς και στη Σύνοδο των ΥΠΕΞ της Ε.Ε. ότι δεν συμφωνούμε με την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη και με τη συμμετοχή σ' αυτήν την Τουρκίας. Και θα το εξηγήσω αυτό:

- Σύμφωνα με τις συζητήσεις που έχουν λάβει χώρα μέχρι στιγμής, θα υπάρξει σύμφωνο φιλίας και συνεργασίας μεταξύ της Ε.Ε. και της κάθε αιτούσας χώρας.
  - Θα υπάρξουν, επίσης, συζητήσεις και διαπραγματεύσεις για τη δομή του διαλόγου με την κάθε υποψήφια προς ένταξη χώρα.
  - Και έτσι διερωτώμεθα: Αφού όλα αυτά θα συζητηθούν με την κάθε υποψήφια προς ένταξη χώρα, τί θα μπορούσε να συζητηθεί στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη;
- Ρωτήσαμε: Ποιό θα είναι το νόημα της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης; Και επ' αυτού υπήρξαν διάφορες απαντήσεις.

Μερικές χώρες είπαν ότι η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη υπάρχει για να συζητήσει θέματα κοινής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Άλλες χώρες είπαν «όχι», αυτά τα θέματα δεν μπορούν να συζητηθούν εκεί, διότι δεν έχουμε ακόμα συμφωνήσει σε μια κοινή πολιτική ασφάλειας.

Άλλες πάλι χώρες είπαν ότι θα πρέπει να συζητήσουμε θέματα που αφορούν τον τρίτο πυλώνα, δηλαδή θέματα εσωτερικής ασφάλειας, θέματα που αφορούν την καταπολέμηση των ναρκωτικών, τη δίωξη του οργανωμένου εγκλήματος κ.ο.κ.

Αλλά, όπως γνωρίζετε, οι χώρες-μέλη της Ε.Ε. αντιμετωπίζουν ήδη μεγάλες δυσκολίες στην εφαρμογή της Συμφωνίας του Σένγκεν.

- Έτσι, ορισμένες χώρες υποστηρίζουν ότι είναι αδύνατον να συζητηθούν θέματα του τρίτου πυλώνα.

Η άποψή μου είναι ότι δεν είναι ακόμα σαφές για ποιο λόγο θα πρέπει να έχουμε την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη. Και όταν συναντήθηκα με τους άλλους Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων στο Λουξεμβούργο (20-12 Νοεμβρίου), η απάντηση των περισσοτέρων υπήρξε πολύ απλή και σαφής: πρέπει να γίνει η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, προκειμένου να έχουμε επίσης σχέσεις και με την Τουρκία.

Τώρα, θέλω να κάνω δύο σχόλια:

- Όπως γνωρίζετε, ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου κ. Ζαν Κλωντ Γιούνκερ επισκέφθηκε την Αγκυρα και υπάρχει στην Τουρκία μια συζήτηση (μια κινητικότητα) σχετικά με την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη. Και σύμφωνα με τις πληροφορίες μας, η τουρκική απάντηση είναι, (εννοώ την άποψή τους επί του θέματος), «γιατί να έχουμε τη Διάσκεψη; Θέλουμε να είμαστε μια υποψήφια προς ένταξη χώρα. Δεν αποδεχόμαστε τη Διάσκεψη. Εσείς οι Ευρωπαίοι θα πρέπει να κάνετε ένα μεγάλο βήμα. Λέτε μέχρι τώρα ότι είμαστε αιτούσα χώρα» (διότι η Τουρκία -όπως γνωρίζετε- δεν είναι υποψήφια προς ένταξη χώρα). Και υποστηρίζουν (οι Τούρκοι) ότι θα πρέπει να υπάρξει καθεστώς υποψήφιας προς ένταξη χώρας και ότι θα πρέπει να αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις.
- Πληροφορήθηκα, επίσης, ότι το Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας της Τουρκίας, που προεδρεύεται -ως γνωστόν- από τους στρατιωτικούς, θα συζητήσει αυτό το θέμα. Και θα το σχολιάσω ως ακολούθως:
- Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι αποφάσεις που αφορούν την ευρωπαϊκή συνεργασία λαμβάνονται από δημοκρατικά εκλεγμένες κυβερνήσεις που λογοδοτούν στα κοινοβούλιά τους. Θα είναι η πρώτη φορά που στρατιωτικό σώμα θα αποφασίσει για μια χώρα ποιες θα είναι οι σχέσεις της με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ανέφερα αυτό για να τονίσω ότι αν υπάρχει αναγκαιότητα συνεργασίας με την Τουρκία, τότε η Τουρκία πρέπει να αποδεχθεί του κανόνες, τις αρχές, το πλαίσιο που καθορίζουν τη συνεργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ενα πλαίσιο το οποίο εξασφαλίζει ειρήνη και συνεργασία.

Δεν θέλω να επαναλάβω τις γνωστές σε σας προϋποθέσεις, προκειμένου η Τουρκία να καταστεί μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν είμαστε κατά της συμμετοχής της Τουρκίας σε μια Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, αλλά αυτό μπορεί να καταστεί μόνο δυνατό, εάν εκπληρωθούν ορισμένες προϋποθέσεις. Προϋποθέσεις που θα εξασφαλίζουν ότι θα υπάρχει συνεργασία, ότι δεν θα υπάρχουν προβλήματα.

PAUL TAYLOR (REUTERS): *Κύριε Πρωθυπουργέ, προτίθεστε να εμποδίσετε τη συμμετοχή της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη και με ποιο τρόπο;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δήλωσα στο Λουξεμβούργο (20-21/11) -και αυτό είναι γνωστό- ότι η Ελλάδα είναι έτοιμη να εμποδίσει (is prepared to block) τη συμμετοχή της Τουρκίας σε μια Ευρωπαϊκή Διάσκεψη. Και υπογραμμίζουμε εκ νέου ότι είναι αναγκαίο για την Τουρκία να εκπληρώσει ορισμένες προϋποθέσεις.

Και επαναλαμβάνω: Αυτές είναι προϋποθέσεις που είναι αναγκαίες για συνεργασία μεταξύ όλων των ευρωπαϊκών χωρών, όλων των υποψηφίων προς ένταξη χωρών, όλων των χωρών που έχουν υποβάλει αίτηση ένταξης. Αυτές είναι προϋποθέσεις που δεν αφορούν αποκλειστικά και μόνον την Τουρκία, αλλά αφορούν κάθε χώρα που θέλει να γίνει μέλος της Ε.Ε. Διότι έχουμε οικοδομήσει την Ε.Ε. με βάση συγκεκριμένες αρχές και τις οποίες δεν πρέπει να τις αλλάξουμε τώρα.

Αν εξετάσετε την «Ατζέντα 2000» που έχει ετοιμάσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα διαπιστώσετε ότι υπάρχει ένα κεφάλαιο σ' αυτήν. Σ' αυτό το κεφάλαιο αναφέρεται ότι κάθε χώρα που είναι υποψήφια προς ένταξη, πρέπει να αποδεχθεί τη δικαιοδοσία του Διε-

θνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Και στο συγκεκριμένο κεφάλαιο αναφέρεται ότι όταν υπάρχουν διαφορές μεταξύ υποψηφίων προς ένταξη χωρών (για παράδειγμα, μεταξύ Σλοβακίας και Ουγγαρίας) η ίδια η Επιτροπή (Commission) λέει ότι δεν πρέπει να έχουμε μεταξύ μας συγκρούσεις, δεν πρέπει να έχουμε προβλήματα. Προκειμένου, λοιπόν, να μην έχουμε προβλήματα, υπάρχει μία πολύ απλή λύση: Η αποδοχή της δικαιοδοσίας του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Και όποιος εγείρει απαιτήσεις, όποιος θεωρεί ότι το Διεθνές Δίκαιο δεν εφαρμόζεται, δεν προσφεύγει στην Commission ή γενικότερα σε Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά προσφεύγει στο Διεθνές Δικαστήριο. Και αυτό θα πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής και σε όλα τα μέλη της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης. Και όπως θα το πράξει η Σλοβακία, όπως θα το πράξει η Ουγγαρία, η Πολωνία, γιατί να μην το πράξει και η Τουρκία; Αυτή είναι μια γενική αρχή.

Δεύτερη γενική αρχή: Πιστεύω ότι όλοι συμφωνούν πως θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να προχωρήσουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση και επίσης να προχωρήσουμε στις διαπραγματεύσεις για τη διεύρυνση, εάν η κάθε υποψήφια προς ένταξη χώρα θα μπορούσε να εμποδίσει ή να προβεί σε αρνητικά σχόλια επί αιτημάτων άλλων υποψηφίων προς ένταξη χωρών ή επί της συμμετοχής άλλων υποψηφίων χωρών.

Για σκεφθείτε αν σε μια από τις φάσεις της διεύρυνσης της Ε.Ε. η Ισπανία π.χ. έλεγε ότι «δεν θέλω την Πορτογαλία» ή ότι «δεν αναγνωρίζουμε τα δικαιώματα αλιείας των Πορτογάλων και ως εκ τούτου «μπλοκάρουμε» (ze block the negotiations) τις διαπραγματεύσεις».

Μέχρι τώρα εφηρμόζετο η γενική αρχή ότι κάθε υποψήφια προς ένταξη χώρα διεξάγει απ' ευθείας διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε. και ότι καμία άλλη χώρα δεν μπορεί να παρεμβαίνει σ' αυτές τις διαπραγματεύσεις. Αυτή πρέπει να είναι και η εφαρμοστέα αρχή σήμερα. Και αυτή πρέπει να εφαρμοστεί για την Τουρκία σε ό,τι αφορά την Κύπρο. Η Τουρκία έχει πει «δεν αποδεχόμεθα το γεγονός ότι υπάρχουν διαπραγματεύσεις με την Κύπρο». Και εμείς ερωτούμε: Με ποιο δικαίωμα το κάνει αυτό η Τουρκία; Έχει ποτέ καμία χώρα μέχρι σήμερα πει «δεν αποδεχόμεθα τις διαπραγματεύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με μία άλλη χώρα;» Αυτό λέγεται για πρώτη φορά και νομίζω ότι δεν πρέπει να το δεχθούμε. Δεν πρέπει να το δεχθούμε, ως γενική αρχή. Κανείς δεν μπορεί να ασκήσει «βέτο» ή να «μπλοκάρει» τη συμμετοχή μιας άλλης χώρας.

Τρίτη αρχή: Πρόκειται, επίσης, για μια γενική αρχή, η οποία, κατά κάποιο τρόπο, αφορά την Τουρκία και την Κύπρο. Η Τουρκία έχει πει ότι θεωρεί τη διαίρεση του νησιού τελική και ότι αν υπάρξει ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα ενσωματώσει το κατεχόμενο τμήμα του νησιού (δεν είναι πολύ σαφές το τι θέλουν) και εν πάση περιπτώσει έχει επανειλημμένα προβεί σε απειλές.

Η Ε.Ε. στο σύνολό της, κάθε κράτος που είναι μέλος της Ένωσης πρέπει να αποδέχεται τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών και να τις εφαρμόζει. Τα Ηνωμένα Έθνη αποφάσισαν ότι πρέπει να υπάρξει λύση στο κυπριακό πρόβλημα. Αποφάσισαν ότι η λύση αυτή στο πρόβλημα της Κύπρου πρέπει να στηρίζεται σε συγκεκριμένες αρχές. Μία απ' αυτές είναι ότι η διαίρεση του νησιού δεν είναι αποδεκτή. Εάν γινόταν αποδεκτή, τότε γιατί να είχαμε όλα αυτά τα χρόνια διαπραγματεύσεις; Χωρίς αποτέλεσμα, όμως οι αρχές παραμένουν οι ίδιες. Το νησί είναι ένα κράτος, δεν υπάρχουν δύο κράτη και η αυτοαποκαλούμενη «Τ.Δ.Β.Κ.» δεν αναγνωρίσθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη.

Κατά συνέπεια, η τρίτη γενική αρχή είναι ότι οι αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών πρέπει να γίνονται αποδεκτές από όλα τα κράτη-μέλη, τα οποία και πρέπει να συνεργάζονται για την εφαρμογή των αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών.

Αυτές, λοιπόν, είναι οι τρεις προϋποθέσεις. Και νομίζω ότι αυτές οι τρεις προϋποθέσεις δεν είναι κάτι το τρομερά δύσκολο να εφαρμοσθούν. Είναι πολύ κοινές αρχές, που πρέπει να γίνονται αποδεκτές, προκειμένου να υπάρξει εξέλιξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο ειρήνης και συνεργασίας. Γιατί σκεφθείτε, τώρα, τα εξής: Τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. και οι υποψήφιοι προς ένταξη χώρες συζητούν, για παράδειγμα, για κάποιο θέμα και την ίδια στιγμή μία από τις υποψήφια χώρες στέλνει στρατεύματα στο έδαφος μιας άλλης υποψήφιας χώρας. Η σκεφθείτε ότι κάποια από τις υποψήφια χώρες δηλώνει πως δεν αποδέχεται αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών κ.λπ. και ότι δηλώνει επίσης, για παράδειγμα, ότι «σε αυτό το τραπέζι δεν συζητώ με την τάδε χώρα, δεν λαμβάνω υπ' όψη μου αυτά που λέγει και ότι η άποψή της δεν πρέπει να καταγραφεί στα πρακτικά της συνάντησης αυτής» κ.ο.κ. Αυτές είναι γελοίες καταστάσεις. Και προκειμένου να προλάβουμε γελοίες καταστάσεις, θα πρέπει να εφαρμόσουμε την κοινή λογική.

JOHN TORODE (The Daily Mail): Κύριε Πρωθυπουργέ, συμφωνούν ο Βρετανός Πρωθυπουργός και οι άλλοι εταίροι μ' αυτά που μας λέτε; Στηρίζουν τις θέσεις σας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Συζητήσαμε αυτό το θέμα, δηλ. το θέμα της συμμετοχής της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, με τον Πρωθυπουργό Τόνι Μπλερ. Ο κ. Μπλερ είπε ότι τα επιχειρήματά μας είναι λογικά και βάσιμα. Νομίζει, όμως, ότι είναι σημαντικό η Τουρκία να συμμετάσχει στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, προκειμένου η Τουρκία να πεισθεί αργότερα να αποδεχθεί τις τρεις γενικές αρχές, στις οποίες αναφέρθηκα προηγουμένως.

Η εμπειρία μας λέγει ότι όποιος «μπει μέσα» (στη Διάσκεψη ή οπουδήποτε αλλού), όποιος γίνει μέλος του «κλαμπ» (club), δεν αποδέχεται τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να γίνει μέλος, αφού έχει ήδη γίνει μέλος. Λέγει «τώρα, οι δυσκολίες μας ξεπεράστηκαν και αν θέλετε κάτι από μένα, πρέπει να μου δώσετε κάτι άλλο και μάλιστα κάτι περισσότερο, σε αντάλλαγμα».

Η εμπειρία μου στην Ε.Ε. είναι η ακόλουθη: Η Ελλάδα είναι μέλος της Ε.Ε. από το 1981 και έχω υπάρξει μέλος του Συμβουλίου Υπουργών από το 1981. Μπορώ να πω ότι μέχρι τώρα υπάρχουν ελάχιστα ζητήματα που δεν έχουν διευθετηθεί και το λέω αυτό για να μην είμαι απόλυτος. Λύσεις σ' αυτά δεν έχουν βρεθεί. Ενθυμείστε την εποχή της κρίσης της «αδειανής καρέκλας» (the crisis of the «empty chair - la crise de la «chaise vide») επί εποχής του Στρατηγού Ντε Γκωλ. Την εποχή εκείνη και στα χρόνια που ακολούθησαν κανείς δεν πίστευε ότι το πρόβλημα θα λυνόταν. Κανείς δεν ενθυμείται πλέον, σήμερα, αυτό το θέμα.

Δεν πρέπει να απογοητευόμαστε. Στην Ε.Ε. υπάρχει η πρακτική εξεύρεσης λύσεων και πρέπει να βρούμε και σ' αυτό το θέμα τη λύση. Θα προσπαθήσουμε. Δεν είναι και απαραίτητη η διευθέτησή του μέχρι το τέλος του χρόνου.

Και θέλω, επίσης, να επαναλάβω ότι σύμφωνα με τα τηλεγραφήματα που λαμβάνω και τις πληροφορίες που έχω, η ίδια η Τουρκία δεν είναι ακόμη έτοιμη να λάβει μέρος στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη. Κάποιος πρέπει να διευκρινίσει το ερώτημα «τί θέλει να είναι η Τουρκία». Και μπορώ να σας πω ότι στο τελευταίο Συμβούλιο Κορυφής του Λουξεμβούργου που συζητήσαμε για την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, ρώτησα όλους τους άλλους

εταίρους: Ποιος από σας, εδώ, είναι έτοιμος να δεχθεί την Τουρκία ως υποψήφια προς ένταξη χώρα; Και η απάντηση ήταν αρνητική από όλους. Η απάντηση ήταν ένα ξεκάθαρο «όχι» από όλους. Και δεν θέλω να υπεισέλθω στις λεπτομέρειες της συζήτησης. Η απάντηση ορισμένων χωρών δεν περιορίστηκε σε ένα ξερό «όχι», αλλά συνοδευόταν από μια εντυπωσιακή, αρνητική για την Τουρκία, επιχειρηματολογία.

ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ (ΤΟ ΒΗΜΑ): Τι σας είπε ο κ. Μπλερ, ποια είναι η άποψή του αναφορικά με τα Βαλκάνια; Γιατί, αν οι πληροφορίες μου είναι σωστές η Βρετανία δεν ενδιαφέρεται τόσο πολύ και από πολιτικής και από οικονομικής πλευράς για τη Ν.Α. Ευρώπη.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν θα μιλήσω εγώ για τη βρετανική πολιτική στα Βαλκάνια. Είχαμε, όπως ξέρετε, μία κρίση στην Αλβανία αυτό το καλοκαίρι και ορισμένες χώρες υπήρξαν πολύ δραστήριες για να ξεπεραστεί αυτή η κρίση. Εκτός από την Ελλάδα δραστηριοποιήθηκε η Ιταλία και υπήρξε κάποιο ενδιαφέρον και από τη Γερμανία και τη Γαλλία. Αλλά, το ενδιαφέρον από τη Γερμανία και τη Γαλλία προέκυψε μετά από ένα μήνα. Τους είπαμε ότι υπήρχε κρίση στην Αλβανία και ότι έπρεπε να αναλάβουν δράση και η απάντηση ήταν ότι «δεν είναι απαραίτητο τώρα, θα το σκεφθούμε». Αλλά, στο τέλος ενδιαφέρθηκαν.

Ο κ. Μπλερ υπήρξε πολύ θετικός στην άποψή μας ότι είναι αναγκαίο να αναπτύξει η Ε.Ε. τη σχέση της με τα Βαλκάνια, με τις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης, ότι υπάρχει επίσης ανάγκη να ενισχύσουμε τη δημοκρατία και την οικονομία της αγοράς σε αυτά τα κράτη και ότι τα συγκεκριμένα κράτη δεν πρέπει να θεωρούνται από ορισμένους εταίρους ότι είναι τόσο μακριά, όπως είναι η Μαλαισία, η Σιγκαπούρη και η Ταϊβάν, που ωστόσο αντιμετωπίζονται σαν να είναι πιο κοντά από τη Βουλγαρία ή την Αλβανία.

Γι' αυτό το λόγο πρέπει να έχουμε κοινή πολιτική απέναντι σε αυτά τα κράτη. Για όλα αυτά υπήρξε θετική αντίδραση από τον κ. Μπλερ. Και σήμερα όταν συνάντησα την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελληνοβρετανικής Φιλίας, μου μίλησαν και αυτοί για την ανάγκη της ανάπτυξης των σχέσεων με τις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης.

TONY BANKS (Jane's Defence Weekly): Κύριε Πρωθυπουργέ, ο κ. Ντενκτάς έχει πει ότι η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. θα είναι αιτία πολέμου. Ποιές θα είναι οι επιπτώσεις για την Ελλάδα και περαιτέρω για το ΝΑΤΟ αυτών των δηλώσεων;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ. Ντενκτάς έχει επανειλημμένα μιλήσει για «αιτίες πολέμου». Ετσι, δεν πρέπει να τον παίρνουμε πολύ στα σοβαρά. Αυτές οι πρακτικές, τόσο από την πλευρά του, όσο και από την πλευρά ορισμένων ομάδων στην Τουρκία, δεν βοηθούν την ειρήνη. Το Κυπριακό πρόβλημα δεν αφορά μόνον την Ελλάδα και την Κύπρο. Είναι ένα διεθνές πρόβλημα και εναπόκειται στον ΟΗΕ και την Ε.Ε., καθώς και σε χώρες όπως η Ν. Βρετανία και οι ΗΠΑ, που έχουν ειδικούς μεσολαβητές για το Κυπριακό, να δώσουν τέλος σ' αυτές τις απειλές και να εξηγήσουν πολύ καθαρά στον κ. Ντενκτάς και στους Τούρκους στρατιωτικούς ότι υπάρχει ανάγκη για ειρήνη και πρέπει να βαδίσουμε σ' αυτή την κατεύθυνση.

IAN MATHER (The European): Σε ό,τι αφορά τις διαπραγματεύσεις για τη διερεύνηση της Ε.Ε., πώς πιστεύετε ότι πρέπει να προχωρήσουν για το θέμα της Κύπρου; Πιστεύετε ότι οι διαπραγματεύσεις πρέπει να προχωρήσουν παράλληλα για όλες τις υποψήφιες χώρες και ποια θα είναι η αντίδρασή σας, αν η Ε.Ε. προσπαθήσει να καθυστερήσει τις

διαπραγματεύσεις με την Κύπρο με σκοπό να βρει μια λύση για το πρόβλημα του νησιού;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Για την Κύπρο, υπάρχει απόφαση της Ε.Ε. ότι οι συζητήσεις ένταξης πρέπει να ξεκινήσουν. Είναι η μόνη χώρα για την οποία ήδη υπάρχει απόφαση. Η ημερομηνία έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων είναι η 10η Απριλίου 1998. Όταν συζητήσαμε αυτό το θέμα στο Λουξεμβούργο, το γενικό αίσθημα ήταν ότι τώρα που υπάρχουν πολλές υποψήφιες προς ένταξη χώρες με διαφορές στην κοινωνική και οικονομική τους εξέλιξη η αρχή του «πακέτου» δεν θα εφαρμοσθεί σ' αυτήν την περίπτωση. Η λογική αυτή είχε εφαρμοσθεί σε άλλες περιπτώσεις, όπως στην Ισπανία και Πορτογαλία, στις σκανδιναβικές χώρες και στην Αυστρία, αλλά όχι αυτή τη φορά. Κάθε χώρα θα διαπραγματευθεί ξεχωριστά και όταν οι διαπραγματεύσεις τελειώσουν και υπάρξει συμφωνία για να γίνει η χώρα μέλος της Ε.Ε., τότε θα φθάσουμε σε απόφαση. Αυτό σημαίνει ότι για άλλες χώρες οι διαπραγματεύσεις μπορεί να τελειώσουν πολύ γρήγορα και για άλλες μπορεί να διαρκέσουν χρόνια. Ο κ. Κολ είπε -και όλοι μας συμφωνήσαμε- ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί πως για κάποιες χώρες οι διαπραγματεύσεις, ίσως διαρκέσουν 5, 6, 7, 8, 9, 10 ή και παραπάνω χρόνια.

Αλλά σε ό,τι αφορά την Κύπρο, που όπως ξέρετε έχει ισχυρή οικονομία και πληροί όλα τα κριτήρια της Συνθήκης του Μάαστριχτ και παρουσιάζει την πιο ολοκληρωμένη προσαρμογή στην κοινοτική νομοθεσία, δεν υπάρχει λόγος κατά τη γνώμη μας για μακροχρόνιες ενταξιακές διαπραγματεύσεις.

Αυτές μπορούν να ολοκληρωθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα. Και ο κ. Πάγκαλος μας υπενθυμίζει ότι η Κύπρος θα συνεισφέρει ουσιαστικά στον κοινοτικό προϋπολογισμό.

Με τον κ. Μπλερ έχουμε την ίδια άποψη, ότι δεν υπάρχει σχέση (και θα χρησιμοποιήσω τα λόγια του: *there is no link*), ανάμεσα στις διαπραγματεύσεις ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε. και στις διαπραγματεύσεις για την επίλυση του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΣΟΥΠΡΑΣ (Ομογενειακή Εφημερίδα «Παροικιακή»): *Κύριε Πρωθυπουργέ, εκτός από τις Βρετανικές θέσεις για την προτεινόμενη Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, πώς νομίζετε ότι η Βρετανία, που αναλαμβάνει την Προεδρία για έξι μήνες, θα σας βοηθήσει και στα δύο αυτά ζητήματα: Και στις διαπραγματεύσεις ένταξης και στις διαπραγματεύσεις για την επίλυση του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εχω μια πολύ θετική άποψη, διότι η Βρετανία γνωρίζει το πρόβλημα πολύ περισσότερο από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες και μπορεί να βοηθήσει στην προώθηση της επίλυσης αυτών των προβλημάτων. Μπορώ να πω ότι είναι πολύ θετικό που η Μ. Βρετανία θα έχει τώρα την Προεδρία.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ (Ελευθεροτυπία): *Μέχρι τώρα φαίνεται ότι η Βρετανία έπαιξε διαρκώς το ρόλο κλειδί στο ζήτημα της Κύπρου. Τελευταία, όμως, οι Ηνωμένες Πολιτείες και ιδιαίτερα ο Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ φαίνεται να έχουν το ρόλο-κλειδί. Μιλήσατε γι' αυτό, γι' αυτή την αλλαγή ρόλων με τον κ. Μπλερ;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν μιλήσαμε ειδικά γι' αυτό το θέμα. Ομως, η πρωτοβουλία του κ. Χόλμπρουκ βρίσκεται μέσα στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών. Επίσης, και ο σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ κινείται ενεργά στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών.

Μπορώ να κάνω μόνο ένα σχόλιο: Μερικοί άνθρωποι φαίνονται περισσότερο από άλλους, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι και εκείνοι που δεν φαίνονται, δεν δουλεύουν για την επίλυση του προβλήματος.

Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

*****

Εξάλλου ο Πρωθυπουργός απάντησε και στην ακόλουθη ερώτηση του ομογενειακού καλωδιακού τηλεοπτικού προγράμματος «Cyprus TV»:

ΕΡΩΤΗΣΗ: *Κύριε Πρωθυπουργέ, πώς εκτιμάτε τη βρετανική στάση, ως σύνολο, έναντι του Κυπριακού και, επίσης, την προοπτική, όταν σε ένα μήνα η Μ. Βρετανία θα έχει την Προεδρία της Ε.Ε., να βοηθήσει στην προώθηση, τόσο της πολιτικής λύσης, όσο και της ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε.;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Μ. Βρετανία έχει πολύ καλύτερη γνώση του Κυπριακού από οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ε.Ε. Έχει επίσης και εμπειρία από τις διαπραγματεύσεις. Ο μεσολαβητής της έχει ασχοληθεί εδώ και πολύ καιρό με το θέμα, έχει μιλήσει με όλους τους πρωταγωνιστές. Υπάρχει, δηλαδή, από πλευράς της Μ. Βρετανίας ένα απόθεμα γνώσεων και εμπειριών που μπορούν να βοηθήσουν πολύ θετικά στην αντιμετώπιση του Κυπριακού.

Θεωρώ ότι είναι ευτυχές που αυτή τη χρονική στιγμή αναλαμβάνει την Προεδρία της Ε.Ε. η Μ. Βρετανία. Από τη συζήτησή μου με τον κ. Μπλερ συμπεράνα ότι οι Βρετανοί είναι αποφασισμένοι να προχωρήσουν τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου στην Ε.Ε.

Συμπέρανα, επίσης, ότι δεν θέτουν ως προϋπόθεση -όπως διαφαίνεται, ίσως, στη σκέψη μερικών άλλων- τη λύση του Κυπριακού για την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. και ότι θα κάνουν ό,τι μπορούν για να προχωρήσει η ένταξη της Κύπρου και να μη σκοντάψει στις ενστάσεις και στα εμπόδια που προβάλλει η Τουρκία.

Μπορούμε να πούμε ότι το επόμενο εξάμηνο θα έχουμε επικεφαλής της Προεδρίας της Ε.Ε. κάποιον, ο οποίος έχει κατανόηση για τα προβλήματα και θέλει να τα αντιμετωπίσει.
